

Oslavy príchodu Nového roka vo svete

Vo svete boli oslavy príchodu Nového roka v znamení spomienok na obete živelných katastrof a neistoty, spôsobenej ekonomickou krízou. Viacerí svetoví lídri v príhovoroch spomínali ťažké časy, ktoré sa ešte neskončili. Viac povie Viliam Hauzer, redaktor: „Kým oslavy na Ďalekom východe, v Austrálii a na Novom Zélande sa niesli v znamení spomienok na obete živelných katastrof, konkrétne zemetrasení, záplav a vln cunami, Európa spomínala neistotu z ekonomickej krízy a ďalšieho vývoja v eurozóne. Aj keď na námestiach metropol s bohatým ohňostrojom a bujarou zábavou to tak nevyzeralo, vo svojich novoročných prejavoch boli pesimistickí takmer všetci zahraniční politici. Nemecká kancelárka Angela Merkelová povedala, že tento rok bude pre krajiny eurozóny ťažší než predchádzajúci.“

Angela Merkelová, nemecká kancelárka: „Spoločná mena môže byť skutočne úspešná len vtedy, keď bude Európa spolupracovať viac ako doteraz. Cesta na prekonanie krízy je ale dlhá a plná prekážok.“

Redaktor: „Podobne sa vyjadril aj francúzsky prezident Nicolas Sarkozy.“

Nicolas Sarkozy, prezident Fran-

cúzska: „Rok 2012 bude plný rizík, ale aj možností. A jedinou cestou, ako si zachovať suverenitu a kontrolu nad osudom, je cesta štrukturálnych reforiem a nie unáhlených krokov, ktoré by zväčšili zmätok.“

Redaktor: „No našiel sa aj líder, ktorý napriek situácii svojich občanov nestrašil krízou a negatívnymi víziami. Bol to ruský premiér Vladimir Putin, ktorý zdôraznil, že tamojšiemu hospodárstvu sa darí a ekonomickú situáciu Rusku označil za ostrov stability. Z týchto rečí bolo ale cítiť predvolebnú kampaň, podobne ako v prípade Spojených štátov, kde bude tento rok prezident Obama obhajovať svoje kreslo.“

Barack Obama, prezident USA: „Rok 2012 prinesie ešte viac zmien a dúfam, že zareagujeme na ne tak, aby sme z nich vyšli silnejší. Ako prezident sľubujem, že urobím všetko pre to, aby bola Amerika miestom, kde sú odmeňované zodpovednosť a tvrdá práca. To je Amerika, v ktorú verím.“

Redaktor: „Pápež Benedikt XVI. sa v novoročnej kázni venoval budúcnosti sveta a úlohe mladých ľudí. Riešením pre mier a prekonávanie prekážok je podľa neho mládež, ktorá má zmysel pre spravodlivosť a rešpekt voči ostatným.“

Rádio Slovensko, 01/01/2012

Nový rok – nová šanca

Prvý deň v roku už tradične patrí novoročným želaniam. Tí odvážnejší sa rozhodnú aj pre celoročné predsavzatia. Pesimizmus, ktorý sprevádzal odchádzajúci rok, aspoň na chvíľu vystriedali záblesky nádeje, že rok 2012 bude lepší.

Reportér TA3: „Rok 2011, v ktorom rezonovalo najmä slovo kríza, je za nami. Šampanské a ohňostroj odštartovali šancu na nový začiatok.“

Bratislavčania: „Ja si myslím, že bude určite lepší ako ten predchádzajúci a očakávame možno viac zhovievavosti medzi ľuďmi.“

Bratislavčania: „Zdravie. Zdravie a pokoj.“

Bratislavčania: „Aby sme boli

lepší, medziľudské vzťahy.“

Bratislavčania: „Dúfam, že nám Pán Boh požehná a že nás bude sprevádzať.“

Reportér TA3: „Rok 2012 bude aj rokom volebným. V marci rozhodneme, kto povedie našu krajinu ďalšie štyri roky. Všetci dúfame, že k lepšiemu.“

Ivan Gašparovič, prezident SR: „Bol by som rád, keby tie problémy, ktoré sme mali v minulom roku, aby sme sa im vyhli. Aby čo je pre Slovensko najdôležitejšie, sa nám podarilo v marcových voľbách postaviť ozaj parlament a vládu, ktorá bude zodpovedná najmä vo vzťahu k občanom a k postaveniu Slovenska ako takého vo všetkých

Novoročný príhovor pápeža

V novoročnom posolstve pápež Benedikt XVI. hovoril o mladých ľuďoch. Pred veľvyslancami desiatok krajín na slávnostnej omši zdôrazňoval, aby sa dbalo na ich výchovu k mieru a spravodlivosti. Podľa pápeža mládež je zvädzaná k násiliu a neznášanlivosti. Na omši vyzeral 84-ročný svätý otec vyčerpaný. Aj po bazilike sa pohyboval na pomocnej plošine.“

TV JOJ, 01/01/2012

Pokojný rok 2012

Vatikán dnešný deň tradične zasväcuje pokoju a mieru. Práve v tomto duchu by sa podľa pápeža Benedikta XVI. mal niesť celý rok 2012. Počas novoročnej omše vyzval mládež, aby sa chopila príležitosti zmeniť svet k lepšiemu, lebo práve od mladých závisí budúcnosť nás všetkých.

TA3, 01/01/2012

inštitútoch, kde sme a kde máme svoje záväzky.“

Pavol Hrušovský (KDH), predseda NR SR: „Ja by som si želal, aby sa v politike nenávisť zmenila na súťaž a v tomto prostredí súťaživosti sme si uvedomili všetci aj svoju zodpovednosť a dokázali hľadať riešenia, ktoré budú dobré pre všetkých občanov.“

Reportér TA3: „Prvé kroky v novom roku priviedli tisícky ľudí do chrámov. Tradičná novoročná omša nechýbala ani v bratislavskom dome.“

Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup – metropolita: „Želám všetkým ľuďom, všetkým, ktorí vnímajú vo svedomí potrebu obnovy našej spoločnosti, aby načúvali tomuto hlasu vždy viac a viac.“

Reportér TA3: „Prvým januárom sa pre kresťanov končí viačerná októva. Zároveň je tento deň aj 19. výročím vzniku samostatnej Slovenskej republiky a už tradične aj Svetovým dňom pokoja.

Martin Linhart, TA3, 01/01/2012

Silvester vo svete

Celý svet si už od dnes píše v dátume rok 2012. V najväčších metropolách nechýbali ohňostroje, svetelné, či hudobné šou, ale aj tradičné zvonenia zvonov. Najmä Európania sa lúčili s dlhovou krízou poznačeným rokom 2011 s úľavou.

Redaktor: „Čiňania v Pekingu či Šanghaji boli svedkami úžasných svetelných šou. Tisíciky Rusov prišli na Červené námestie osláviť príchod nového roka. V Británii sa s príchodom nového roka začal rok osláv. Ten totiž zahrnie diamantové jubileum kráľovnej, 60. výročie jej nástupu na trón a letné olympijské hry. V Paríži si ľudia pripíjali na uliciach no nový rok so šampanským. V Berlíne oslavujúci zaplnili Brandenburskú bránu. Polícia riešila vyše tisíc žiadostí o pomoc a o uhasenie požiarov spôsobených zábavnou pyrotechnikou. V Talian-

sku si novoročné oslavy vyžiadali najmenej dvoch mŕtvych a vyše 500 zranených. Väčšina ľudí sa popálila pri používaní zábavnej, ale aj doma vyrobenej pyrotechniky. Gréci sa musia pripraviť na veľmi ťažký rok. Nová vláda totiž vyhlásila tvrdé úsporné opatrenia. Šesť hodín po strednej Európe privítal nový rok aj New York. Stovky tisíc ľudí si tradične nenechali ujsť polročné spustenie obrovskej gule s 30 tisíc svetlami na námestí Time Square. Posledné minúty starého roka odpočítavala speváčka Lady Gaga. V Brazílii ani silný dážď nezastavil silvestrovské oslavy. Na známu pláž Copacabana v Rio prišli dva milióny ľudí. Pápež Benedikt XVI. zameral novoročnú omšu na mládež. Tá je podľa neho kľúčom pre zabezpečenie nádejnej budúcnosti.“

Jakub Laca

Markíza, 01/01/2012

Novodobý pustovník

V lesoch nad Nitrou v Svoradovej jaskyni žije muž. Jeho dom mu zabavil exekútor, lebo nezaplatil dlhy. Žije osamelo v úplnej chudobe. Ľudia o ňom hovoria ako o pustovníkovi.

Muž žije v jaskyni nad Nitrou už od jari tohto roku. Vtedy sme s ním natočili rozhovor. Prešlo leto, jeseň i zima a muž tu býva stále. V jaskyni má lehátko a deku. Našli sme tu opraté na šnúre vyvesené tričko a obrázok Panny Márie.

okoloidúci Nitra: „Počul som o ňom, ale nevidel som, jak snežného muža kedy ste hľadali.“

pustovníkov kamarát, Nitra: „Ja som mal tiež obavy teraz v zime jak to prečká túto zimu, lebo však síce ešte poriadne tuhé mrazy neboli, oni ešte len prídu určite, zatiaľ to zvláda v pohode. On ako tvrdí, on je odovzdaný do božej vôle a Boh sa stará o neho.“

Dana Brixová, redaktorka TV Markíza: „Jeho známy mu na Vianoce chcel priniesť štedrú večeru, ale muž odmietol.“

pustovníkov kamarát, Nitra: „Nič nechce od ľudí, chce stráviť Vianoce o hlade, tak ako Ježiš, keď sa narodil v betlehemskej jaskyni, v tej chudobe najväčšej, myslím, že to boli pravé Vianoce a nie ako my dole sme sa kř-

mili dobrotami v teplučku a mali sme všetkého hojnosť.“

Dana Brixová, redaktorka TV Markíza: „Neskôr, keď sa zotmela, sa muž pri jaskyni objavil. Svoj život nechce zmeniť z presvedčenia. Chce ním poukázať na to, že vymáhanie peňazí a následné exekúcie sú vo vyspelých krajinách určitou formou násilia.“

pustovník, Nitra: „Nie je to len božie slovo, ktoré už pred 2000 rokmi povedal Boh, že požičiavajte a nežiadajte späť.“

Dana Brixová, redaktorka TV Markíza: „Muž odmieta žiť s bezdomovcami v azylovom dome. Je vzdelaný a mohol by pracovať. V jaskyni, kde býva, žil podľa legendy Svorad, ktorý trýznil svoje telo a modlil sa. Neskôr ho vyhlásili za svätého.“

pustovníkov kamarát, Nitra: „Možno on bude jeho nasledovník.“

Dana Brixová, Markíza, 01/01/2012

Viera a biznis

Náboženstvo má veľký vplyv na chod biznisu, ako nám opäť pripomenuli vianočné sviatky. No cyklický predaj elektroniky či kníh a dovolenky zamestnancov sú len viditeľnejšími formami. Veď za vierou sú hodnoty ako pravdovravnosť a poctivosť k druhým i cudziemu majetku, a to by sa malo prejavovať aj v podnikaní. Je však menej korupcie v silne náboženských krajinách? Rebríček korupcie krajín od Transparency International to nepotvrďuje. Skôr naopak, nábožensky slabý sever Európy má oveľa menej korupcie ako vierou živé stredomorie. Podobne západ je čistejší ako veriaci východ. Tiež sa nezdá, že by vysoká návštevnosť kostolov v Poľsku či na Slovensku robila tieto krajiny voči korupcii odolnejšími v porovnaní s nábožensky vlažnejším Českom. Globálne štúdie ukazujú, že relatívne najčistejšími sú krajiny s prevládajúcimi protestantmi a neveriacimi. Najhoršie dopadli islamské štáty, kresťanské skončili niekde medzi nimi. Rozdiely sa výrazne zmenšujú, hoci nezmiznú, ak sa zarátá bohatstvo krajiny. Výška HDP a korupcie evidentne úzko súvisia. Vedci ponúkajú viacero vysvetlení. Niektorí tvrdia, že náboženstvá s dôrazom na individualitu a nízku hierarchiu vedú veriacich k silnejšiemu odporu ku korupcii. Iní zase veria, že veľkú časť korupcie má na svedomí len pár ľudí v štáte, a preto ani veľa veriacich v krajine nemôže ukázať na vzťah viery a transparentnosti. Podľa ďalších nevedia všeobecné štúdie odhaliť nič, lebo dotazníkové hlásenie sa k náboženstvu alebo chodeniu do kostola či mešity nedefinuje „skutočných“ veriacich. Možno by pomohlo, keby cirkvi viac hovorili s veriacimi o dilemách úplatkárstva v nemocniciach či na súdoch. Ale hlavná táraha zodpovednosti za boj proti korupcii aj tak ostáva na pleciach politikov. Zverejňovanie zmlúv predsa Korán ani Biblia neriešia.

Gabriel Šípoš, SME 02/01/2012

Na Kube zomrel väzeň

Kubánsky politický väzeň René Cobas je mŕtv. Zomrel za mrežami, kde držal hladovku na protest proti tomu, že ho komunistický režim nezaradil na zoznam tritisíc trestancov, amnestovaných pri príležitosti plánovanej návštevy pápeža Benedikta XVI. 56-ročný Cobas podľa hol zástave srdca.

čtk, Pravda 4/01/2012

Nigérijská islamistická sekta Boko Haram dala kresťanom 3 dni na to, aby opustili moslimský sever

Jana Balková, redaktorka: „Nigérijská islamistická sekta Boko Haram dala tamojším kresťanom 3 dni na to, aby opustili moslimský sever. Inak bude pokračovať v útokoch na vládne jednotky, ktoré podľa nej bojujú iba proti moslimom. Sekta sa prihlásila aj k predvianočnému útokom na kresťanské kostoly, pri ktorých zahynulo okolo 50 ľudí.“ **Rádio Slovensko, 2.1.2012**

Takmer 7 rokov za medené plechy

Takmer sedem rokov za mrežami. Taký je trest pre hlavného aktéra partie Rómov, ktorí vlni v lete zničili strechu národnej kultúrnej pamiatky pri Spišskom Podhradí. Z kaplnky, ktorá je svetovým kultúrnym dedičstvom, chceli ukradnúť kusy medenej strechy.

Takto zdevastovaná skončila medená strecha kaplnky po tom, ako sa na ňu vrhli ôsmi Rómovia vo veku 15 až 49 rokov. Kým ich zadržala policajná hliadka, strhli zo strechy asi 20 štvorcových metrov medeného plechu, ktorý chceli predat'. Kradli vraj preto, že si už nemali za čo kúpiť jedlo.

Spolupáchateľ: „Prišli chlapi, povedali, že sú tam medi, toto. Ja som sa rozhodol, že pôjdem, že si zoberiem zo 10 kila.“

Redaktorka: „Premysleli si plán a podelili úlohy. Štyria strhávali kusy priamo na streche a ďalší štyria ich na zemi ohýbali. Vtedy si ich už ale všimli policajti a ihneď zakročili. Strhli rebrík a tak tí, čo boli na streche, nemali ako ujsť. Ich komplici na zemi sa dali na útek.“

Daniel Džobanik, hovorca KR PZ Prešov: „Dvom spolupáchateľom sa

z miesta podarilo ujsť, no policajti ich krátko na to zadržali a usvedčili.“

Redaktorka: „Ôsmich vinníkov za zločin krádeže neminul trest. Najstarší z partie, ktorý má 49 rokov, si za mrežami odpýka takmer sedem rokov. Jeho komplic si vo väzení poseď pri približne o rok menej.“

Daniel Džobanik, hovorca KR PZ Prešov: „Páchateľom bola uložená vyššia trestná sadzba, nakoľko krádež bola spáchaná na národnej kultúrnej pamiatke, ktorá je chránená osobitným predpisom.“

Redaktorka: „Strechu kaplnky, na ktorej Rómovia spôsobili škodu za vyše 5-tisíc eur, medzičasom opravili. Medenú pokrývku už ale nahradil obyčajný plech.“

Štefan Sečka, diecézny biskup: „Vymenili sme to samozrejme tiež krytinou pozinkovanou, lebo predsa len ten medený plech je lákavejší pre zloděja.“

Redaktorka: „Peniaze na opravu kaplnky išli z kasy biskupského úradu. Teší ich však aspoň to, že odkedy sú vinníci za mrežami, majú od podobných krádeží nateraz pokoj.“

Daniela Jureková, TV JOJ, 2.1.2012

Náboženské napätie medzi kresťanmi a moslimami v Nigérii eskaluje

Náboženské napätie medzi kresťanmi a moslimami v Nigérii eskaluje. Zrážky si vyžiadali za uplynulé dni desiatky mŕtvych a stovky zranených. Dnes sa tiež skončí ultimátum, ktoré dala nigérijská islamistická sekta kresťanom, žijúcim na prevažne moslimskom severe. Dostali tri dni na to, aby región opustili. Slovo má Anna Šiposová, redaktorka SRO: „Islamskí radikáli vyvolávajú konflikt s vládnymi jednotkami v oblastiach, kde pre po-

kračujúce násilnosti platí výnimočný stav. Moslimská sekta má názov Boko Haram, čo v miestnom nárečí znamená Západná výchova je svätokrádež. Hlásia sa k afganskému Talibanu a požaduje, aby sa islamské právo šaríja uplatňovalo na celom území tohto najľudnatejšieho afrického štátu. Podľa agentúry AP, nesie sekta len za uplynulý rok zodpovednosť za najmenej 456 obetí na životoch. Islamistická skupina sa okrem iného prihlásila k útokom

Knižné novinky

Nebo nie je výmysel

Len trojročný Colton vyzrozprával rodičom, ako počas operácie opustil svoje telo. Presne opísal, čo robili rodičia v inej časti nemocnice. Opísal, ako navštívil nebo, a opakoval slová ľudí, ktorých tam stretol, hoci predtým ich nikdy nevidel, ba dokonca spomenul udalosti, čo sa odohrali dávno predtým, než prišiel na svet. A ohromil rodičov opismi o nebesiach...

Tatran

Phillip Pullman

Dobrý človek Ježiš a lotor Kristus

Ježiš a Kristus, dvojčatá odlišné ako deň a noc. Ježiš je zdravé chlapčisko, ktoré prekypuje životom, zatiaľ čo Kristus sa modlí, číta všetky knihy a neskôr robí aj zázraky... a zapisuje všetko, čo Ježiš povie a vykoná. Jeden nechce cirkev ani Písmo, ale anjel, ktorý navštevuje toho druhého, mu vraví, že bez cirkvi a Písma vyjde všetko nazmar.

Slovart, preklad: Oto Havrila

Vlado Pisár, Pravda 31/12/2011

na kresťanské kostoly v tomto západoafrickom štáte, pri ktorých bolo na Vianoce zabitých viac než 50 ľudí. Prezident Goodluck Jonathan preto cez víkend vyhlásil výnimočný stav v severných a centrálnych oblastiach krajiny.

Goodluck Jonathan, nigérijská hlava štátu: „Boko Haram bola pôvodne neškodná skupina, ktorú však zneužili isté kruhy na svoje politické záujmy s cieľom vytvoriť nestabilitu a z nej profitujú. Momentálne sú už ako rakovina, ktorá napadla Nigériu. V žiadnom prípade im však nedovoľíme zničiť našu krajinu.“

Redaktorka: „Prezident zároveň dočasne uzavrel hranice s Kamerunom, Čadom a Nigerom. Krajinu medzitým zachvátili masové protesty proti zrušeniu subvencií na maloobchodné ceny ropných palív. Nigéria je síce najväčší africký producent ropy. Takmer všetky ropné produkty však dováža, pretože miestne rafinérie pre rozkrádanie, nekompetentné riadenie a časté výbuchy v ropných oblastiach nefungujú.“

Rádio Slovensko, 03/01/2012

Traja králi neboli ani traja, ani králi

Evanjelium nehovorí nič o menách, hodnosti ani počte mudrcov, ktorí ako prví pohania uverili v Ježiša

Zjednodušený a množstvom legiend opradený príbeh znie nasledovne na oblohe sa mala zjaviť hviezda, ktorá mala troch mudrcov, mágov či kráľov z Perzie (Gašpara, Melichara a Baltazára) doviesť do Betlehema, kde sa narodil Ježiš Kristus. Ako prví pohania sa mu poklonili v maštali, uznali ho za Pána a priniesli aj vzácne dary. Šiesty január je teda dňom, keď sa slávi sviatok Zjavenia Pána, v povedomí väčšiny známejší ako sviatok Traja králi.

Legenda, tradícia, ľudová slovesnosť

„Evanjelická cirkev augsburského vyznania v tento deň slávi zjavenie Krista Pána mudrcom. Rozdiel medzi nami a rímskokatolíkami spočíva v tom, že my sa držíme textu Biblie, ktorý nehovorí o žiadnych menách, ich počte či hodnosti. Z toho, že v evanjeliu podľa Matúša sa píše o troch daroch, sa dá usudzovať, že mohli byť traja, ale nie je to isté. Preto by som ostal len pri tom, že za dieťaťom prišli mudrci z východu. Mená, počet ani hodnosti by som nespomínal, ide o legendu,“ začína vysvetľovať evanjelický farár Ivan Mucha z Málinca. Katolícky kňaz Marek Vadrna z Marianky však tiež potvrdzuje, že „evanjelium naozaj nehovorí nič o hodnosti, menách ani o počte mágov, ktorí sa dovtedy zaoberali skúmaním hviezd. Je to skôr stredoveká tradícia a v niektorých aspektoch otázka ľudovej slovesnosti.“ Údajné pozostatky spomínaných pánov majú byť uložené v katedrále v Kolíne nad Rýnom, kam ich dal začiatkom 12. storočia previezť cisár Fridrich Barbarossa.

V snahe zabíť Ježiša dal vyvraždiť chlapcov

Mucha vraví, že keď sa o príchode mudrcov do Betlehema dozvedel kráľ Herodes, dal si ich predvolať. „Od svojich špiónov vedel, že nejakí muži sa zďaleka prišli pokloniť Kristovi. Pochytil ho šialený strach, že ho vytlačí z trónu, vôbec nechápal, že v prípade Ježiša ide o úplne iné kráľovstvo,“ vraví Mucha a dodáva, že mudrci mu miesto neprezradili. „Naopak, varovali Máriu a Jozefa, aby opustili mesto. Tí sa uchýlili do exilu v Egypte.“ Herodes však ako tyran, ktorý neváhal zavraždiť aj množstvo príbuzných

(okrem iných aj synov, manželku, jej matku a starého otca), nechcel riskovať. „Keď zistil, kde približne by dieťa mohlo byť, poslal vojakov do Betlehema. Nebol si však istý vekom, a tak nariadil vyvraždenie všetkých chlapcov do dvoch rokov,“ pokračuje v príbehu evanjelický farár Mucha. „Túto udalosť pritom predpovedal už text Starého zákona, kde sa nachádza Jeremiášovo proroctvo o tom, že Ráchel oplakáva svojich synov, ale ich už niet. Už vopred sa teda dalo čakať, že keď príde nový kráľ, niekto sa ho bude snažiť zničiť. Za Herodesovu nenávisť a túžbu po moci zaplatili životom nevinné deti,“ dodáva Mucha. V evanjelických cirkevných zboroch sa teda 6. januára konajú slávnostné služby Božie, v rámci ktorých sa pripomína história. Podľa Muchu „na jednej strane ide o radostnú udalosť, že mudrci ukázali aj pohanskému svetu, kto je skutočný kráľ, na druhej strane je ten deň smutnou pripomienkou toho, čo sa môže stať, ak sa k moci dostanú zlí ľudia.“ Dary, ktoré mudrci Ježiškovi priniesli, teda zlato, kadidlo a myrha, boli v tej dobe mimoriadne hodnotné, dávali sa len kráľom. „Pohania teda už vzácnymi darmi dali najavo, za koho ho majú. Usudzuje sa, že najmä zlato jeho rodine pomohlo prežiť exil v Egypte,“ vysvetľuje evanjelický farár.

Oslavujú sa tri zázraky

Katolícky kňaz Marek Vadrna v súvislosti s tým, že mudrci boli prví pohania, ktorí uverili v Ježiša, tvrdí, že celé posolstvo spočíva v tom, že spása nepatrí len židom. „Evanjelista tu zdôrazňuje, že Kristus prišiel pre všetkých a bude sa ohlasovať aj pohanom.“ V západných krajinách sa zvykne jeden z mudrcov zobrazovať aj ako černocho. Podľa Vadrnu je to logické, „pripomína mi to práve univerzálnosť spásy. Kristus je tu pre všetky národy a rasy.“ V sviatku Zjavenia Pána sa oslavujú a pripomínajú tri zázraky, prostredníctvom ktorých sa dal Boh spoznať vo svojom synovi - prvým je hviezda, ktorá mudrcov doviedla k jaskyniam, druhým premenenie vody na víno na svadbe v Káne Galilejskej, tretím krst Ježiša Krista v Jordáne. „Tak ukázal svoju moc a ľudia v neho mohli uveriť,“ hovorí Vadrna. Rímskokatolícki kňazi chodia 6. januára posväcovať príbytky ľudí, keď nad dvere či na

zárubňu píše heslo v duchu „Kristus nech žehná tento dom“. Ide o preklad z latinského „Christus mansionem benedicat“, z ktorého sa odvodzuje aj nápis v tvare 20-C+M+B-12, kde prvé a posledné dve číslce zobrazujú aktuálny rok. Iné zdroje uvádzajú, že C, M a B sú prvé písmená mien troch mágov. Podľa Vadrnu je to chybné vysvetlenie, prikláňa sa k tomu, že skratka je tvorená z latinských slov. Evanjelická cirkev domy neposväcuje, Mucha to vysvetľuje práve tým, že mená mudrcov sú fiktívne. Kým pre evanjelikov je posledným vianočným sviatkom 6. január ako deň Zjavenia Pána mudrcom, po ktorom nasledujú nedele po zjavení, ktorých počet sa mení, u rímskokatolíkov sa vianočné obdobie končí prvou nedeľou po Troch kráľoch, keď sa slávi krst Pána. „Sviatok Troch kráľov je pre katolíkov prikázaným sviatkom, v rámci ktorého musia navštíviť bohoslužbu, pričom nesmú konať služobnú prácu,“ uzatvára Vadrna.

Karol Sudor
SME 31/12/2011

Traja králi, ale i štedrovečerný stôl

Veriaci západného obradu na Slovensku i vo svete slávia 6. januára Sviatok Zjavenia Pána – Troch kráľov, ktorý je jedným z najstarších kresťanských sviatkov. Pripomínajú si deň, keď Boh svetlom hviezdy zjavil svojho syna všetkým národom. V rímskokatolíckej cirkvi je 6. január prikázaným sviatkom, v kostoloch sa konajú slávnostné omše. Jeho ústrednou témou je udalosť, keď traja mudrci z Východu prišli do Betlehema pokloniť sa novonarodenému Ježišovi a priniesli mu svoje dary – zlato, kadidlo a myrhu. Väčšina pravoslávnych veriacich na Slovensku, ktorí slávia vianočné sviatky podľa juliánskeho kalendára, zasadne k štedrovečernému stolu v piatok. Samotný sviatok narodenia Isusa Christosa oslávia pravoslávni veriaci v sobotu 7. januára, po ňom nasleduje 8. januára sviatok presvätej Bohorodičky a ďalší deň patrí spomienke na prvomučenika svätého Štefana. JÁN FELIX, Šport, 5.1.2012

Samé jasné správy o konci sveta

Svet mal podľa rôznych prorociev zaniknúť už n-krát. Najnovší koniec pripadá na nadchádzajúci rok 2012. Vraj to tak vychádza podľa starého mayského kalendára. Je však veľmi pravdepodobné, že ani tentoraz sa armagedon konať nebude. Ale nemôže sa práve preto poľahky stať, že skutočný zánik, ktorý raz nevyhnutne príde, ľudstvo prekvapí nepripravené? Informácie o blížiaci sa apokalypse pravidelne šíria rôzne náboženské spoločenstvá i samozvaní proroci. Už trikrát v tomto storočí predpovedali zánik sveta Svedkovia Jehovovi. Mal nastať v roku 1914, potom v roku 1925 a nakoniec v roku 1975. Po trojnásobnom omyle sa najnovšie nesnažia určiť presný príchod Krista na zem a obmedzujú sa na vyjadrenie, že je už blízko. Jehovisti sa tým priblížili k novozákonným biblickým prorocťám, podľa ktorých „o tom dni a hodine nikto nevie, ani anjeli nebies, ani Syn, iba sám Otec“. Biblisti neprestávajú prízvukovať, že pokiaľ niekto príde s nejakým konkrétnym dátumom konca sveta vypočítaným či už takým, alebo onakým spôsobom - je buď falošný prorok, klamár, alebo blázon. V každom prípade sa mu nedá veriť. Mnohí ľudia napriek tomu naďalej veria pochybným veštám. Ba zdá sa, že im veria čoraz ochotnejšie. Nuž a kde je takýto dopyt, musí byť, prirodzene, aj primeraná ponuka. S ničím originálnym však neprichádza. Najčastejšie sa opiera o staršie prorocťá - Sibyliny, Nostradamove, starých Mayov...

Pozor na nebeské znamenia

S prorocťami francúzskeho lekára a astrológa zo 16. storočia Michela de Nostradama si jeho nasledovníci vypomáhali aj koncom minulého milénia. Prielom storočí vdýchol druhý život astrológii a takzvaným okultným vedám. Moderní jasnovidci však už mohli zapriať internet a začali pôsobiť globálne. Aj na Slovensku obľúbený český astronóm Jiří Grygar spozoroval v máji roku 2000 dokonca určitý prejav „kresťanského šovinizmu“. Veď podľa moslimského kalendára, ktorým sa na Zemi riadia stámióňi ľudí, sa vtedy písal iba rok 1423. A podľa židovského kalendára bol dokonca rok 5750. Zvestovatelia súdneho dňa však za neklamné znamenie

blížiaci sa katastrofy považovali zatmenie slnka v auguste 1999 nášho letopočtu. A práve v tejto súvislosti sa im hodili niektoré verše z Nostradamových zašifrovaných prorociev. Dávno je však známe: koľko znalcov Nostradamovho diela, toľko rozdielnych výkladov. Jeho predpoveď dešifrovali najčastejšie ako zrážku Zeme s bludnou planétou alebo asteroidom. Po zatmení Slnka mala nastať „veľká zmena pohybu Zeme, taká prudká, že si všetci budú myslieť, že Zem stratila rýchlosť a bude uvrhnutá do večnej temnoty“. Ale opäť sa nič nestalo. Známý slovenský astronóm Igor Kapišinský považuje za najhoršie, že existuje celkovo 942 Nostradamových prorociev a siahajú až po rok 3797! Čiže budú tu mátožiť ešte dostatočne dlho. Zároveň upozorňuje, že každý pokus o pochopenie kódu, použitého pri preklade týchto prorociev, je odsúdený na neúspech. Trik „prekladateľov“ spočíva v prispôbení pôvodných veršov, napísaných znakmi archaickej provenšálčiny, takpovediac aktuálnym zámerom. Pritom originál je citovaný veľmi vzácné a je zrozumiteľný len vybraným znalcom. „Navyše Nostradamus vyslovene nabádal, aby nikto nebral jeho dielo do rúk s nádejou, že sa z neho dozvie presnú budúcnosť, sám ho označoval za dvojznačné,“ pripomína astronóm. Ba čo viac, Nostradamus varoval, aby sa od jeho prorociev „vzdialili astrológovia, hlupáci a barbari“. Kto vraj bude konať inak, „nech je prekliaty“. Mimochodom, dávno je známe, ako tento stredoveký prorok prijímal vnuknutia. Počúval ich cez rúčku pera, podobne ako starogrécka Pýtia v delfskej veštiarni ich dostávala cez čarovný prútik...

Čo také sa stalo v roku 2000?

Keď moderným prorokom nevyšli predpovede so zatmením Slnka, viacerí preniesli koniec sveta na 5. máj 2000. Čo sa vlastne dialo v ten deň na nebeskej klenbe? Mesiace a Slnko sa „stretli“ na rozhraní súhvezdí Býka, Ryby a Barana. Merkúr, Mars a Zem sa v tom čase dostali do jednej priamky so Saturnom, Jupiterom, Plutom a našim Mesiacom, zatiaľ čo Venuša sa ocitla veľmi blízko Merkúru. Niektorí astronómovia v tejto súvislosti predpovedali možnosť mimoriadnych slnečných búrok. Zároveň však

pripomínali, že ide o geometrickú záležitosť, ktorá sa v tomto tisícročí zopakovala už viackrát, že Jupiter i Saturn sú veľmi ďaleko od Slnka i od Zeme, že na Zem silnejšie pôsobí oveľa menší Mesiace. V USA však dali o sebe vedieť členovia dovtedy málo známej organizácie Ultimate Frontier. Podľa nich mal 5. mája 2000 nastať na Zemi stav rovnajúci sa koncu sveta. Zlé postavenie planét vraj ovplyvní príliv a odliv v druhej vrstve zemskej kôry, magma pod ňou sa nadvihne, čo naruší rovnováhu Zeme a spôsobí zemetrasenie, vysoko presahujúce Richterovu stupnicu. Pod vodou by sa v takomto prípade ocitli pobrežné územia i nízko položené miesta vo vnútrozemí. A čo sa z katastrofických predpovedí skutočne naplnilo 5. mája 2000? Doslova nič, ak si, pravda, odmyslíme vyčíňanie počítačového vírusu nazvaného I Love You.

Falošní proroci mali hody

Zdá sa, že apokalyptikov najviac priťahuje možnosť vesmírnej katastrofy. V polovici septembra 2001 dostali tisíce ľudí do svojich elektronických schránok e-mail s prorocťom pochádzajúcim od (akože ináč) samotného Nostradama. Išlo o toto štvorveršie: „V roku nového storočia a po deviatich mesiacoch / Z oblohy príde veľký Kráľ hrôzy / Obloha na štyridsiatich piatich stupňoch bude horieť / Oheň sa priblíži k novému mestu.“ 0 týždeň nato svet zaznamenal teroristický útok na newyorské „dvojčiky“. Ukázalo sa, že text e-mailu zhruba zodpovedal veršom z Nostradamovej knihy Storočie 6, verš 97. Samozrejme, hneď nasledovali špekulácie, že by sa to mohlo vzťahovať na tragické udalosti 11. septembra. New York však leží na 41., a nie na 45. stupni zemepisnej šírky. Vzápätí sa na internete objavili ďalšie verše: „Dvaja bratia - dvojčatá budú rozdelené v chaose / Tretia veľká vojna sa začne, kým bude mesto horieť.“ Ale to už museli verejne zasiahnuť znalci Nostradamových spisov, aby upozornili, že ich autor nikdy nepredpovedal začiatok vojny. Protestovali aj správcovia webovej stránky www.nostradamus-repository.org, ktorej viaceré časti pod náporom záujemcov skolabovali: „Je to falošná správa, nevhodný žart, ktorý rozširuje nejaký idiot,“ odkázali im správcovia. Tí, ktorým nestačil

Nostradamus, obracali pred desiatimi rokmi svoje zraky smerom k Cheopsovej Veľkej pyramíde. Jej chodby vraj obsahujú čísla a znamenia, ktoré označujú dôležité udalosti od čias Adama až po naše dni. Všetky tieto „kamenné predpovede“ sa však končia v roku 2001! Znamená to, že koniec sveta je predsa len za dverami? Pýtali sa vystrašení ľudia krátko po vyhlásení vojny terorizmu. Odpoveď nedala na seba dlho čakať - a žijeme dodnes.

Čo predpovedali starí Mayovia?

O rok je teda na rade zánik sveta podľa starého mayského kalendára, ktorý sa končí dátumom 21. decembra 2012. Ako už v máji 2000, aj tentoraz sa špekuluje najmä s unikátnym postavením Zeme, ktorá sa má cez zimný slnovrat roku 2012 nachádzať na jednej priamke so Slnkom i stredom Mliečnej dráhy. Vraj sa to stáva iba raz za 25 800 rokov! Podľa niektorých mayológov sa však nemáme čoho obávať, lebo 21. decembra 2012 sa skončí len jeden cyklus mayskej časomiere, trvajúci 5126 rokov. Skončí sa „piaty vek slnka baktun“, ale priamo o konci sveta sa v mayských mýtoch a bájach nehovorí nič. Naopak, ľudstvo sa má vtedy očistiť a očistené povzniesť. Mayský letopočet totiž počíta ešte s „vekom piktun, calabtun, kinchiltun a alautun“. Preto sa v roku 2012 iba prehupneme do ďalšieho obdobia dlhého takmer tritisíc rokov. Nasledujúci „koniec sveta“ by mal nastať asi 13. októbra 4772 alebo 4786, keď má prísť k „prežiareniu Zeme vyššou energiou“. Ako by toho bolo málo, český matematik Bohumil Bohm prišiel s výpočtom, že cyklus „baktun“ sa nekončí v roku 2012, ale až v roku 2116, čiže prípadný koniec sveta sa odkladá o 104 rokov! Ináč takto, nedorozumenia s historickými kalendármi sú oveľa staršieho dáta. Napríklad cirkevný grécko-ruský kalendár sa kedysi končil slávením Veľkej noci v roku 1492. Väčšina Rusov žila preto koncom 15. storočia hrozným očakávaním, že práve na onen rok prípadne zánik sveta. Samozrejme, ani vtedy sa nič strašné napokon nestalo, akurát pravoslávny sa začali posmievať ľudia iných vierovyznaní: „Prečo Pán Ježiš stále neprichádza na Zem, ha, veď ste to predpovedali?“ Cirkev musela zvolať Veľký sobor a „predĺžiť“ kalendár a ďalších tisíc rokov...

Hľadá sa nebezpečná kométa

Ani veda však nepochybuje o tom, že život na Zemi raz definitívne zanikne. O niekoľko miliárd rokov sa má naše Slnko mnohonásobne zväčšiť, stane sa „červeným obrom“, čím teplota na „modrej planéte“ vzrastie natoľko, že tu nebude žiadna voda v kvapalnom stave. Koniec sveta však môže prísť aj skôr a najčastejšie sa v tejto súvislosti spomína zrážka Zeme s nejakým iným kozmickým telesom. Americká NASA berie túto hrozbu celkom vážne, preto má špeciálne oddelenie, ktoré sa vlastne zaoberá predvídaním podobných katastrof, lebo skúma presné dráhy asteroidov a komét. „Horšie je, že dobre poznáme len dráhy tých objektov, ktoré sa k Zemi pravidelne vracajú,“ dodáva slovenský kozmický fyzik Jozef Masarik, ktorý spolupracuje s NASA. „Existuje však veľké množstvo komét a asteroidov, ktoré ešte nepoznáme. Ak by našu Zem skutočne ohrozovala nejaká takáto kométa či asteroid, museli by sme o nej vedieť oveľa skôr, ako to prezentujú filmoví umelci. Ináč by sme sa katastrofe z prípadnej zrážky sotva vyhli.“ Predpokladá sa, že zánik dinosaurov pred 65 miliónmi rokov spôsobila tiež zrážka Zeme s takýmto asteroidom. A len nedávno, v roku 1995, boli aj slovenskí astronómovia svedkami ojedinelej vesmírnej udalosti: kométa Schoemaker - Levy sa „zrazila“ s planétou Jupiter. Podľa vedcov nič podobné vo vzťahu k Zemi sa v blízkej budúcnosti neočaká-

va. Jedným dychom však dodávajú: pojem blízka budúcnosť je dosť relatívny... Ľudstvo zatiaľ nemá výkonné rakety, schopné nebezpečnú kométu či asteroid zničiť. Ale pracuje sa na tom. Stačí spomenúť misiu sondy Deep Impact na kométu 9P/Tempel. Na tomto projekte NASA sa pred šiestimi rokmi zúčastnila aj mladá slovenská astronómia Jana Pittichová. Záver experimentu, keď sonda „prevrtávala“ povrch kométy, pozorovala Jana z obrovského ďalekohľadu na Havajských ostrovoch. Podľa niektorých odhadov by už podobná sonda mohla aj zničiť menší úlomok kométy alebo „posunúť“ jeho obežnú dráhu, keby, samozrejme, projektil nahradili jadrovou hlaviciou.

Našinec má rád rozprávky

Zatiaľ je to však téma skôr pre katastrofické filmy s ľadovo stručními názvami, ako bol Armagedon pred trinástimi rokmi alebo nedávna snímka 2012. Len neberme túto produkciu priveľmi vážne. Ostatne, čo ak je na niečo predsa len dobrá? Možno má predchádzať pýche rozumu, možno je prostriedkom duševnej hygieny. Veď ľudia sa celkom radi boja. Mnohí z nás sa radšej pripravujú na najhoršie, aby o to príjemnejšie mohli byť neskôr prekvapení. Nehovoriac už o tom, že človek tretieho tisícročia má rovnako rád rozprávky ako jeho jaskynný predok. Platí však: dobrá rozprávka má byť „hororovitá“, ale musí sa šťastne končiť...

Vladimír Jancura
Pravda 31/12/2011

Kostolný terorista sa nepotvrdil

KOŠICE. V januári 2010 policajný prezident Ján Packa oznámil, že polícia obvinila z terorizmu Stanislava Č. Absolvent farmácie (34) mal byť prvým teroristom u nás. Polícia ho zadržala v októbri 2009 za drogy. Po troch mesiacoch väzby sa mal drogový závislý muž priznať, že plánoval atentát na kostoly, aby upozornil na negatívnu úlohu cirkvi pri ovládaní ľudí. Neskôr výpoveď odvolal s tým, že chcel vyvolať diskusiu o cirkvách a mäkkých drogách. Packa podľa Stanislavovho otca zavádzal, že pri domovej prehliadke našli

komponenty nástražného systému. „Syn bol chemik, vyrobil si prášok, niekoľko gramov, ktoré chcel použiť na Silvestra.“ Prokuratúra v júni 2010 prekvalifikovala skutok na nedovolené ozbrojovanie a nedovolenú výrobu omamných látok. Prokurátor navrhol uzavrieť dohodu o vine a treste, podľa ktorej si mal Stanislav Č. odpykať šesť rokov a ísť na protidrogové liečenie, ten dohodu odmietol. Vlni v novembri ho prvostupňový súd odsúdil na osem rokov. Proti rozsudku sa odvolal, stále je vo väzbe. (sen), SME, 5.1.2012

Kňaza z dokumentu naozaj neúspešne súdili

Spis Gorila spomína kňaza, ktorému mala SIS zariadiť, aby bol vyhlásený za nesvojprávneho. K zbaveniu svojprávnosti naozaj došlo. Bývalý katolícky kňaz Ľudovít Báthory bol síce pred rokmi obžalovaný z podvodu s cirkevnými majetkami zhruba za pol miliardy korún (16,7 milióna eur), no trestu sa vyhol. Špeciálny súd ho totiž pred šiestimi rokmi označil za duševne chorého a zbavil ho svojprávnosti. Báthory na súde tvrdil, že pri podvodoch bol pod tlakom istej skupiny. Spomínal meno agentky SIS Kováčovej, ktorej identita sa prezradila na pojednávaní v korupčnom prípade exstarostu Rače Pavla Bielika z KDH. SIS v roku 2006 priznala, že jej ľudia na kauze pracovali. Vtedajší riaditeľ Ladislav Pittner zbavil viacerých pracovníkov mlčanlivosti, aby mohli vypovedať. Prípady pred šiestimi rokmi spomínali viaceré médiá. Zaznamenal ho aj údajný dokument SIS Gorila, ktorého pravdivosť doposiaľ nikto nepotvrdil. Prípady katolíckeho kňaza v ňom spomína bývalý šéf oddelenia osobitných činností Úradu boja proti korupcii Ján Rejda. V jednom z odpočutých rozhovorov opisuje, že Báthory mal byť chránencom SIS. Tajná služba údajne zabezpečila, aby išiel do väzenskej nemocnice, kde dala skúmať jeho duševný stav a zariadila, že je nesvojprávny. Špeciálny súd poslal Báthory ho do ústavu na základe stanoviska psychiatra. Ten potvrdil, že kňaz už vyše 16 rokov trpí duševnou chorobou. Ambulantná liečba bola podľa súdu nedostačujúca. Báthory sa odvolal. Najvyšší súd rozhodnutie potvrdil. Podľa Gorily mal byť Báthory konateľom biskupského úradu. „Kňaz Báthory nebol konateľom, mal len v istom období generálnu plnú moc na nakladanie s majetkami biskupstva, ktorú dostal už od nebohého biskupa Eduarda Kojnoka,“ vysvetľuje generálny vikár Rožňavskej diecézy Rastislav Suchý. Suchý hovorí, že zakladaním nehnuteľného majetku chcel kňaz získať peniaze, ktoré mali ísť na rozvojové projekty biskupstva. „Peniaze, ktoré takto získal, sa však nikdy nedostali do účtovníctva biskupstva a biskupstvo nimi nikdy nedisponovalo.“ Báthory už nie je kňazom. Vo vzťahoch komunistickej ŠtB figuruje ako agent s krycím menom Buday.

Veronika Prušová, SME 5.1.2012

Na Západe celibát kritizujú, slovenskí kňazi mlčia

Zatiaľ čo na Západe pribúda hlasov, ktoré žiadajú zrušiť celibát, u nás je stále ticho. Rímskokatolícki kňazi na Slovensku zostávajú navonok verní tradíciám. V zahraničí sa ako hlavný argument proti dodržiavaniu „sexuálnej zdržanlivosti“ uvádza, že keby rímskokatolícka cirkev dovolila kňazom uzatvárať manželstvá, zvýšil by sa záujem o toto povolanie a zároveň by sa predišlo sexuálnym škandálom. Aj keď cirkvou na Slovensku neotriasli také vážne prípady, aké sa stali v USA, Nemecku, Írsku či v Rakúsku, pornografické materiály, ktoré sa pred dvoma rokmi našli pri domovej prehliadke u bratislavských františkánov, potvrdili, že s celibátom nie sú vyrovnaní ani tunajší kňazi. Len sa o tom otvorene nehovoria. „Diskusia o tejto téme prebieha aj u nás, ibaže nie je verejná. Niektorí kňazi, ktorí vyštudovali v cudzine, s tým však majú problém,“ hovorí sociológ Miroslav Tížik, ktorý sa venuje cirkevným otázkam. V západnej Európe už kritika celibátu zaznieva priamo z cirkvi. V roku 2005 požiadalo o zrušenie celibátu 80 duchovných, ktorí sa zúčastnili na medzinárodnej konferencii v nemeckom Wiesbadene. Pred dvoma rokmi sa za otvorenie diskusie k tejto otázke prihovorili belgickí biskupi. Podľa nich je povinný celibát pre rímskokatolíckych kňazov neprirodzený a môže byť jednou z príčin sexuálnych škandálov v radoch cirkvi. Vlani sa proti celibátu postavilo i osem nemeckých politikov z CDU, pridalo sa aj 143 profesorov teológie z nemeckých univerzít. V máji minulého roka sa podobne vyslovil aj rakúsky biskup Paul Iby, podľa ktorého by zrušenie celibátu prinieslo kňazom úľavu. U nás takto otvorene zatiaľ nijaký kňaz nevystúpil. Rektor Kňazského seminára sv. Františka Xaverského v Badíne Ján Viglaš s argumentmi svojich zahraničných kolegov nesúhlasí. „V protestantských cirkvách nie je celibát povinný a neukázalo sa, že by to malo nejaký dramatický vplyv na nárast záujmu o kňazské povolanie. Nie je potvrdený ani žiadny súvis medzi celibátom a sexuálnym zneužívaním.

Pri všetkých prípadoch pohlavného zneužívania detí a mladistvých zo strany duchovných zostáva pravdou fakt, že najviac zneužívaní sa odohráva v rodinách,“ zdôrazňuje teológ. Podobný názor má aj predseda Slovenskej spoločnosti kánonického práva Ján Duda. „Tadiaľto cesta nevedie. Samozrejme, že samota nie je vždy jednoduchá, ale na druhej strane nám uvoľňuje ruky pre naše poslanie. Bez rodiny je kňaz flexibilný. Keď ho niekam preložia, môže sa hneď zbaliť, nemá starosti o rodinu. Viac ako tisícročnú cirkevnú tradíciu nemôže pápež len tak šmahom ruky zmiest' zo stola. Spôsobilo by to viacej zla ako dobra,“ dodáva Duda. Za rozdiely medzi postojmi kňazov u nás a na Západe môže podľa Tížika odlišná situácia. Kým v cudzine záujem o kňazské povolanie upadá a zrušením celibátu by sa táto práca pre mladých mužov zatriktívnila, u nás tento problém nie je. „Spolu s Poľskom je Slovensko jednou z mála krajín, ktoré kňazov exportujú aj do zahraničia, lebo je ich u nás dostatok. Zato napríklad vo Francúzsku sú už kňazmi aj cudzinci,“ vysvetľuje sociológ. Pokiaľ ide o sexuálne škandály, Tížik pripomína, že našu cirkev nezasiahli preto, lebo tu na to neboli podmienky. Na Západe teraz totiž odhaľujú prípady zo 60. až 80. rokov, keď deti a mládež zneužívali v inštitúciách, ktoré spravovala cirkev. U nás však za socializmu takéto ústavy ani neexistovali, začali sa budovať až v 90. rokoch. „Na Západe týchto kňazov cirkvi inštitucionálne chránila. Ututľovalo sa to,“ upozorňuje Tížik. Jediný škandál podobného druhu sa u nás prejavil v roku 2009. Troch študentov teológie z bratislavskej rehole františkánov vtedy polícia obvinila, že sexuálne zneužívali dvoch chlapcov vo veku 11 a 14 rokov. Aj keď sa nakoniec ukázalo, že si to tieto deti vymysleli a prokuratúra trestné stíhanie zastavila, faktom zostáva, že polícia pri domovej prehliadke rehole v máji 2009 zaisťovala rôzne druhy pornografie - CD, viacero kníh a časopisov.

(rak)

Pravda 3.1.2012

Pod Orbánovou kuratelou

Štefan Markuš, vedec, v rokoch 1998 až 2002 veľvyslanec SR v Maďarsku

S novou ústavou Maďarska a so zmeneným názvom štátu bez slovíčka republika súvisí aj nový maďarský cirkevný zákon. Je nemenej kontroverzný ako iné normy, ktoré vláda Viktora Orbána zainštalovala do systému novodobého Uhorska. Prijatý cirkevný zákon je v histórii Európy unikátom a identifikuje nášho južného suseda. V roku 2011 fungovalo v Maďarsku 358 legálne uznaných cirkví. Napriek odluke od štátu ich ústredia čerpali financie zo štátneho rozpočtu, lebo im poplatníci adresne alokovali percento svojich daní. „Jednopercentný zákon“ pri vysokom počte cirkví enormne zaťažoval štátnu pokladnicu. Druhá Orbánova vláda preto pristúpila razantne k úprave tejto normy. Parlament schválil novelu, ktorá priznáva štatút cirkvi len štrnástim náboženským spoločenstvám. A to katolíckej, reformovanej, evanjelickej, unitárnej a baptistickej cirkvi, príslušníkom Zhromaždenia viery, trom židovským obciam (neologickej, ortodoxnej a lubavičskej) a piatim pravoslávnyim cirkvám (srbskej, carihradskej, bulharskej, rumunskej a ruskej). Ústavný súd pripomienkoval zákon a vrátil ho do parlamentu na dopracovanie. Tesne pred Vianocami jeho pôvodnú dikciu s malými zmenami poslanci opätovne prijali s platnosťou od 1. januára 2012. Spoločenstvá, ktoré sa medzi „privilegovaných“ nedostali, môžu fungovať len ako občianske združenia. O štatút cirkvi a tým aj o prístup k štátnym peniazom majú právo žiadať za zmenených podmienok. Podľa sprísnených kritérií pre registráciu sa vyžaduje prinajmenšom tisíc členov, história cirkvi musí byť v Maďarsku aspoň storočná a ich teológia nesmie byť v protiklade s ústavou. O osude žiadostí už nebude rozhodovať súd hlavného mesta, ale parlament. Zákon upravuje aj naloženie s majetkami nezaregistrovaných cirkví tak, že si ich môžu ponechať. Ak nebudú pokračo-

vať ako náboženské združenia, majetky musia do troch rokov predať. Novým kritériám zrejme vyhovuje niekoľko spoločenstiev (napr. anglikáni, metodisti). Do problémov sa dostali letničiari, adventisti, armáda spásy, vyznávači Hare-Krišna, mormóni, budhisti, svedkovia Jehovovi, vyznávači islamu, bahájovia, hinduisti, presbyteriáni a ďalšie združenia s nádychom siekt. Doteraz sa o dodatočné priznanie štatútu cirkvi prihlásilo 74 náboženských spoločenstiev. Fideszovský zákon je očividne diskriminačný. „Nechceným“ znemožňuje prístup k štátnej podpore. Zavádza sa etatizmus (prehnane zdôrazňovanie funkcií štátu) do podporného systému duchovných aktivít. Problém, že o bytí či nebytí ďalších cirkví bude rozhodovať dvojtretinová väčšina jednofarebnej politickej mašinérie, nepochybne vyvolá napätie aj v ekumenickom hnutí. Maďarsko bolo vždy známe ako nábožensky liberálna krajina. O to viac prekvapuje, že odtiaľ bude o náboženskom živote rozhodovať kolektívne svedomie poslancov. Cirkev sa dostala pod kuratelú štátnej moci. Tunajšie politické elity sa pred svetom vždy rady prezentujú ako vzorový štát, ktorý národnostným menšinám priznáva kolektívne práva. Pri všetkých rokovaníach o usporiadaní slovensko-maďarských vzťahov téma priznania kolektívnych práv menšinám aj na Slovensku je predmetom nedorozumenia. Teraz novým cirkevným zákonom odňali práva malých náboženských spoločenstiev. Najnovší Orbánov experiment veští nepredpovedateľné vyústenie, ktoré plynutím času určite vyvolá kultúrny konflikt. Napriek obavám však existuje aj povzbudenie, lebo Maďari sa z leťargie ducha dokázali v dejinách vždy spamätať. Naším južným susedom prajeme skoré návraty do európskej normálnosti.

Maďarský experiment s cirkevným zákonom veští nepredpovedateľné vyústenie, ktoré vyvolá kultúrny konflikt. Štefan Markuš

Pravda 04/01/2012

Česká vláda nenašla spoločnú reč v otázke vrátenia majetku cirkvám

Česká vláda nenašla spoločnú reč v otázke vrátenia majetku cirkvám. Strana Veci verejné žiada odloženie finančných splátok. Kabinet preto odložil rokovanie o návrhu zákona na budúci týždeň. Dovtedy sa má stretnúť koalíčná rada. Premiér Petr Nečas a tiež strana TP/ 09 trvá na odškodnení tak, ako sa na tom už s cirkvami dohodli. Hovorí pražský spravodajca Boris Kršňák.

Boris Kršňák, spravodajca SRO: „Česká vláda opäť prerušila rokovanie o vyrovnaní sa štátu s cirkvami pre nové návrhy vládnej strany Veci verejné, aj keď dnes podľa slov premiéra Petra Nečasa mali rokovať už len o technických otázkach zákona. Veci verejné chcú kvôli kríze odložiť splácanie dohodnutej finančnej čiastky 59 miliárd korún, asi 2 miliardy 300 miliónov eur. Ale premiér, ani TOP 09 s tým nesúhlasia. Petr Nečas dnes povedal:“

Petr Nečas, premiér ČR: „Ak by sme odkladali túto výplatu, tak v skutočnosti to bude, že to bude stáť daňových poplatníkov oproti návrhu tohto zákona o 1,5 miliardy korún viac. Čiže to nebude lacnejšie riešenie a samozrejme predstava, že ide oddeliť to fyzické vydávanie majetku od splátok, nie je príliš realistická.“

Boris Kršňák, spravodajca SRO: „Minister práce a sociálnych vecí za TOP 09 Jaromír Drábek k tomu dodáva.“

Jaromír Drábek, minister práce, sociálnych vecí ČR: „Najdôležitejší argument je, že štát musí trvať na tom, že keď raz, aj keď za minulého režimu, niečo neoprávnene ukradol, tak to musí vrátiť.“

Boris Kršňák, spravodajca SRO: „Pred ďalším rokovaním vlády sa má zísť koalíčná rada. O čom presne bude rokovať, keď ani premiér Petr Nečas, ani TOP 09 nechcú ustúpiť, nie je celkom jasné. Petr Nečas neprípúšťa ani zmeny, ale ani odloženie zákona o vyrovnaní sa s cirkvami.“

Rádio Slovensko, 4/01/2012